پرېکړه

پوهندوی عبدالقیوم کریم

۱۳۹۴ لمریز کال

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پــرېــکړه

(د ۲۰۰۵ کال د جاپان د اناچ کی د نړیوالې جایزې ګټونکې)

لیکوال:

پوهندوی ډاکتر عبدالقیوم کریم

۱۳۹۴ ل کال

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

کتاب پېژندنه:

د کتاب نوم:	پرېکړه
لیکوال:	پوهندوی ډاکتر عبدالقیوم کریم
خپروندی:	د افغانستان ملي تحريك، فرهنګي څانګه
وېبپاڼه:	www.melitahrik.com
کمپوزګر:	عبدالصبور کريم
ډيزاينګر:	ضياء ساپی
پښتۍ ډيزاين:	فياض حميد
چاپشمېر:	۱۰۰۰ ټوکه
چاپکال:	۱۳۹۴ ل کال/ ۲۰۱۵م

د تحريك د خپرونو لړ: (۵۲)

يادونه: د چاپ حقوق له ملي تحريک سره خوندي دي او د کتاب د محتوا مسوليت ليکوال پورې اړه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالۍ

د هیواد د ماشومانو د ښوونې او روزنې د ډګر
لارویانو ته چې په هیواد کې د علم مشال د دوی
له برکته تل روښانه وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تحریك یادښت

د افغانستان ملي تحریك د (۱۳۹۳ ل) کال په پیل کې له خپلو ګرانو هېوادوالو سره ژمنه کړې وه چې د دې کال په بهیر کې به (شل عنوانونه) بېلا بېل دیني، علمي، ادبي او ټولنیز اثار خپلې ټولنې ته وړاندې کوي. ملي تحریك دا ژمنه د یاد کال د کب پر (۲۸)مه نېټه پوره او د یوې پرتمینې غونډې په ترڅ کې یې شل عنوانونه علمي اثار هېوادوالو ته وړاندې کړل. ملي تحریك په یاده غونډه کې ژمنه وکړه چې د (۱۳۹۴ ل) کال په بهیر کې به انشاء الله د خدای (ج) په نصرت ټول ټال سل (۱۰۰) عنوانه بېلابېل علمي اثار ټولنې ته وړاندې کوي. طبیعي خبره ده چې دا اسانه کار نه دی، ډېر زیات زیار او زحمت ته اړتیا لري، خو ملي تحریك ټینګ هوډ کړی چې خپله دا ژمنه به هم د تېرې ژمنې په څېر عملي کوي. دا اثر چې ستاسو په لاس کې دی د همدې (سل عنوانونو) ژمنه کړو اثارو له جملې څخه دی، چې د چاپ جامه اغوندي. ملي تحریك هیله لري چې له دې اثر څخه به زموږ هېوادوال په زړه پورې ګټه پورته کړي. ملي تحریك له ټولو هغو لیکوالو، ژباړونکو، سمونچارو، مالي او معنوي مرستندویانو او چاپ چارو څخه چې ددې اثارو د چاپ په دې ټول بهیر کې یې یو بل سره مرسته او ملګرتیا کړې او دا فرهنګي بهیر یې بریالی کړی، د زړه له کومې مننه کوي او کور ودانۍ ورته وایي.

د هېواد د فرهنګ د ښېرازۍ په هیله

د افغانستان ملي تحریك فرهنګي څانګه

(c) ketabton.com: The Digital Library

یاد د ښتونه

هر کله چې د ډرامه لیکنې سره د خپلې مینې او علاقې په باب فکر کوم نو په پنځوسمه لسیزه کې د افغانستان د راډیو د جمعې د شپو پښتو او دري راډیویي ډرامې او د اوونۍ پرله پسې راډیویي داستانونه مې په ذهن کې انګازې جوړوي.

په نوموړې لسیزه کې زه د ننګرهار په عالي لیسه کې د لیسې د دورې په زده کړو بوخت وم. زه په ټولګی کې لومړی وم او هره شپه به مې تر نیمو شپو درس وایه او په څنګ کې مې ورسره راډیو هم اوریده. د راډیو افغانستان نوموړو ډرامو او داستانونو او نورو خپرونو راسره مرسته کوله چې د شپې تر دولسو بجو پورې خپله مطالعه جاري وساتم. له همدې زمانې څخه مې د ډرامو له اوریدو او بیا له ډرامه لیکنې سره مې مینه پیدا شوه. د شکسپیر د اوتلو او هملټ او د کالیداس د شکونتلا ډرامه مې ولوستله او د ننګرهار د لیسې د ښارندویانو (Scouts) په لیکو کې د لنډو تمثیلي ټوټو په لیکلو سره مې ډرامه لیکنه پیل کړ. د پنځوسمې لسیزې په دویمه نیمایي کې مې په پښتو ژبه شعر هم لیکل چې ځینې یې د ننګرهار په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورځپاڼه کې خپاره شول. ښه مې په یاد دي چې پوره یوولس ټوټې شعرونه مې لیکلي و چې د خپلې شعري استعداد د روزنې حوصله مې له لاسه ورکړ او یوازې د نثر او ډرامو لیکنې ته مې ملا وتړله. په **۱۳۵۷** لمریز کال کې کله چې په یوولسم ټولګي کې مې درس وایه، د ((افغان او انګلیس دریو جګړو ته یوه کتنه)) تر سرلیک لاندې مې د ښوونځي د دورې د تاریخ د کتابونو له مطالعې څخه خپله لومړنۍ مقاله ولیکله چې تحقیقي بڼه یې درلوده او په دریو برخو کې د ننګرهار په ورځپاڼه کې خپره شوه.

د څو تمثیلي ټوټو تر لیکلو وروسته مې په اووو پردو کې د ((انتحار)) یا ځان وژنې تر نامه لاندې خپله لومړنۍ ستېج ډرامه ولیکله چې د ډرامې د مختلفو پردو ترمنځ وقفو کې مې د مخکینیو پردو لنډیزونه په خپله ننداړچیانو ته وړاندې کوله. د ډرامې موضوع د یوې نجلۍ پر ژوند څرخیده چې د خپل تره د زوی سره مینه لري خو پلار یې د یو څه شتو او جایداد په بدل کې هغه د بل کلي د خان یو بد عمله زوی ته په نامه کوي. په پای کې د نجلۍ مور، هلک او په خپله د نجلۍ عذرونه او زارۍ هیڅ ځای نه نیسي او ډرامه د نجلۍ په ځان وژنې سره پای ته رسیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ډرامه لومړی د ننګرهار د عالي لیسې د هلکانو او د ننګرهار د آلایي لیسې د نجونو له خوا د ننګرهار د لیسې په سټیج کې ننداري ته وړاندې شوه چې وروسته بیا د ننګرهار د لیسې د ځارندویانو په ګډه د ننګرهار د مرکزي ښار جلال آباد د سپین غر په سینما کې خلکو ته وړاندې شو. د ((انتحار)) ډرامه د هیواد د تکړه لیکوال او ژورنالیست ګلستان غالب په واسطه ډایرکټ او د ننګرهار د نومورو لیسو د تکړه لوبغاړو منور ایوبي، داود سروري، زرغونه حیاتی او نورو له خوا چې نومونه یې زما په یاد کې نه دي پاتې، تمثیل شو. دا یوه سندریزه ډرامه وه چې درې سندرې یې درلودې. د ډرامې اصلي کرکټره چې زرغونه حیاتی د ډرامې د نجلۍ رول یې لوبوله، په خپله د ښه غږ څښتنه او د سندرو ویلو د ښه استعداد درلودونکې وه چې د ډرامې دوی سندرې به یې ژوندۍ د تمثیل په حال کې وړاندې کولې. په دې مانا چې په یو وخت کې به یې هم تمثیل کاوه او هم به یې سندرې ویلې. سازیانو به د پردې ترشا د هغې ملګرتیا کوله. د هیواد د پښتو ژبې دوو نورو خوږژبیو سندرغاړو استاد یار محمد چې په نومورې لسیزه کې یې د ننګرهار په عالي دارالمعلمین کې د تدریس چارې په غاړه لرلې، او خدای بخښلی مسافر سفری چې تیر کال (۱۳۸۲ لمریز) څه موده وړاندې شهید کړی شو، او دواړه د افغانستان د ملي ټلویزیون وتلي هنري خیرې وې، د انتحار د ډارمې

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو ه بله سندره په ګډه سره د ډارمې د واده په صحنه کې د نجلۍ د ځان وژنې څخه لږ مخکې وويل.

زه د انتحار ډارمه د خپل ډرامه ليکنې د کار پيل ګڼم، خو کله چې په ۱۳۵۹ لمريز کال کې د کابل پوهنتون د انجنيرۍ په پوهنځي کې مې خپل عالي تحصيلات پيل کړ نو ورسره مې د افغانستان د ملي راډيو او ټلويزيون، د افغانستان د ليکوالو د اتحاديې د خپرنيز ارګان ((ژوندون)) مجلې، د افغانستان د هغه مهال د راډيو، ټلويزيون او افغانفلم د کميټې د خپرنيز ارګان ((آواز)) مجلې او نورو خپرونو سره مې خپلې قلمي همکارۍ هم پيل کړې او په دې برخه کې مې تر لسو کلونو پورې د افغانستان د ملي راډيو او ټلويزيون د بهرنيو خپرونو د اردو ژبې د پروګرامونو د سکرپټونو د ليکوال، جوړونکي او لوستونکي يا وياند په توګه کارکاوه، د ټلويزيون د سينمايي خپرونو د ادارې له پاره مې هندي فلمونه په پښتو او دري ژبو ژباړل او ورسره مې د هند د نيمې وچې د نوميالو ليکوالانو لنډې کيسې، ډرامې او نورې ليکنې ژباړلې چې په دې برخه کې د رابندرنات ټيګور د ((ډاک ګهر)) ، ((راجا)) او ((لال کنير)) د ډرامو يادونه کولی شم. په ۱۹۹۱ عيسوي کال کې هغه مهال چې زه د کابل پوهنتون له خوا د ماسټرۍ د ډيپلوم د ترلاسه کولو له پاره هندوستان ته ولاړم، او دا ډرامې د افغانستان د هنرمندانو د اتحاديې له خوا تر چاپ لاندې و، په وروستيو کلونو کې د رامنځته کېدونکو حالاتو په وجه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوموړې ډرامې نه یوازې دا چې له چاپ څخه پاتې شول، بلکې ټایپي نسخې یې د نوموړې اتحادیې له دفتر څخه ورکې شوې. د نوموړو ډرامو له جملې څخه یوازې د ((ډاک گهر)) یا پسته خانې د ژباړې یوه کاپي په تصادفي توگه راسره پاتې ده چې که ژوند باقي وي، په نږدې راتلونکې کې به یې انشاءالله چاپ کړم. د رابندرنات ټیگور د ډرامو د ژباړې په څنگ مې د ټیگور پر ژوند او ډرامو باندې د پښتو، دري او اردو ژبو له ماخذونو څخه په استفادې سره یوه اوږده معلوماتي لیکنه هم وکړه چې د ټیگور د ډرامو د ارزونې په څنگ کې یې د ډرامه لیکنې په برخه کې زما لید او پوهې ته پراختیا ورکړه.

کله چې په ۱۹۹۱ عیسوي کال کې د کابل پوهنتون له خوا هندوستان ته د ماسټرۍ د تحصیل له پاره ولاړم نو د نوموړې هیواد د اوترا پردیش ایالت د رورکی په پوهنتون کې په خپل تحصیل بوخت وم چې په هیواد کې سیاسي وضعه بدله شوه او زما کورنۍ پېښور ته کډه وکړه. د تحصیل په پای کې افغانستان ته د ستنیدو لارې د نورو هیوادو اول په شان زما پ مخ کې هم تړلې شوې وې. زه د کابل پرځای پېښور ته ولاړم. په پېښور کې یو شمېر نړیوالو مرستندویو ادارو د افغان کډوالو د هوساینې، روغتیا او ښوونې او روزنې له پاره کار کول. په ۱۹۹۴ عیسوي کال کې د بي بي سي د ښوونیزو پروگرامونو اداره د افغانانو له پاره د ((نوی کور، نوی ژوند)) د ښوونیزو پرله پسې ډرامو د لړۍ د پیل کولو په درشل کې وه او ددې کار له پاره یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو شمیر ډرامه لیکونکو ته اړتیا درلود. د نوموړې اداري د اعلان په ځواب کې د پښتو او دري ژبو ۴۳ تنو لیکوالانو ځانونه کاندید کړي و او په نظر کې وه چې د یو تن انګریزلاربښود ډن ګرت له خوا په دوو ډلو کې ترینه د ډرامه لیکنې آزموینه له دوی نه واخیستل شي. د ازموینې د پرمخ بیولو او ژباړې په برخه کې خدای بخښلی محمد اسمعیل نیاز چې یو تکړه افغان ژورنالیست او د بي بي سي د پښتو څانګې یو تکړه او وتلی پروډیوسر و، پرمخ بیول کیده. د لیکنې ازموینې بڼه داسې وه چې هره ورځ به د ورځې په پیل کې د ډرامې د یوې ځانګړتیا، بڼې اویا د صحنو د ځانګړنې په باب لیکوالانو ته معلومات ورکول کیده، او وروسته به ټولو ته دنده وسپارله شوه چې په یوه ټاکلي وخت کې دې لیکنه پرې وکړي. د لیکنې له پړاو نه وروسته به له هر لیکوال څخه وغوښتل شو چې خپله لیکنه ولولي څو نور لیکوالان پرې خپل نظر ورکړي او په اصطلاح هغه نقد کړي. د نظریو په پای کې به په خپله لیکوال ته هم وخت ورکړ شو چې د نورو لیکوالانو نظریې رد کړي او یا یې هم ومني. بیا به د ورځې ټول جریان ثبت او په انګریزي ژبه وژباړل شو او د د ازموینې مسوول کس ته د قضاوت او ارزونې له پاره وسپارل شو.

د یوې اونۍ په پای کې له ۴۳ تنو لیکوالانو څخه یوازې ۱۳ تنه د ازموینې دویم پړاو ته لار پیدا کړل. ازموینه د دویمې اونۍ له پاره په

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخکینۍ بڼه دوام وکړ او په پای کې یو ازې شپږ تنه لیکوالان غوره شول چې خپل د ډرامه لیکنې کار په پښتو او دري ژبو پیل کړي. له نیکه مرغه چې زه هم د دغو شپږو تنو لیکوالانو په کتار کې راغلم. د دغې ډلې نور لیکوالان میرمن شریفه پاڅون، مهدی دعاګوی، مرحوم عبدالمنان ملګری، موسی رادمنش او احد پیغام و.

د ((نوی کور، نوی ژوند)) د ډرامو د لیکنې پروسه ډیره په زړه پورې او ګټوره وه. تر ټولو لومړی به د ډرامو د ایډیټور کاتب پاڅون له خوا د ټاکل شوو موضوعګانو په باب د ډرامو د کیسو کرښو ته انکشاف ورکړ شو. نوموړې کرښې به د کیسو د کرښو په انکشافی غونډه کې د لیکوالانو او مسوولینو له خوا تر بحث، زیاتونې او کمونې لاندې ونیول شوې. بیا به مو نوموړې کرښې د تمویل کوونکو او نورو ځیریه موسسو د مسلکي مشاورینو په مشورتي غونډه کې د هغوی د نظریو د اخیستلو له پاره وړاند کړې. په دغه غونډه کې به د کیسو کرښې په هراړخیزه توګه وڅیړل شو او تر علمی، ټولنیز، کلتوري، مذهبي، سیاسي او اقتصادي سمونو لاندې ونیول شو. له دې پړاو نه وروسته به د نوموړو کرښو په اوږدو کې د لیکوالانو د ډلې له خوا د ډرامو د صحنو لنډیزونه ولیکل شول. د یادونې وړ بولم چې د صحنو د لنډیز د لیکلو د غونډو د چارو پرمخ بیول هم زما مسوولیت و دا ځکه چې د ډرامو د سکریپټ د لیکنې تر څنګ د لنډیزونو د مسوول دنده مې هم ترسره کوله. په هره میاشت کې مو د ډرامې د دوولسو

(c) ketabton.com: The Digital Library

برخو یا د شپیتو صحنو د لیکلو مسوولیت درلود. د ډرامو لنډیزونه مو بیا د لنډیزونو د ایډیټ کولو په غونډه کې چې معمولا زما، کاتب پاڅون او د اداري د مشر (په لومړي سر کې جان بټ او وروسته بیا خواجه شیرازالدین صدیقي) په ګډون دایریده، تر بحث لاندې ونیول او وروستی ایډیټ به مو سرته ورساوه. له دې مرحلې نه وروسته بیا د ډرامو لنډیزونه مو د پښتو او دري ژبو لیکوالانو ته ورکړ چې د هغوی له مخې دې د صحنو خبرې اترې (ډیالوګونه) ولیکي. د ډرامو د لیکلو وروستی پړاو د ډیالوګونو د ایډیټ پړاو و. په دې پړاو کې به مرحوم منان ملګری پښتو ډرامې او مهدی دعاګوی دري ډرامې ایډیټ کولې او بیا به د ډیالوګونو د ایډیټر کاتب پاڅون او د اداري د مسوول له خوا په یوه غونډه کې چې کله کله به ماهم په کې ګډون کاوه، وروستی کیده. د دغې مرحلې نه وروسته به ډرامې د تمثیل د تمرین او ثبت له پاره واستول شول. تر لومړیو شپږو میاشتو پورې مو د ډرامې د لارښود تر نظر لاندې ډرامې لیکلې چې دا کار د یو ډول روزنیز ورکشاپ بڼه درلوده. وروسته بیا افغان لیکوالانو خپل کار ته دوام ورکړ چې تر اوسه پورې په هماغه بڼه دوام لري.

د دغې ښوونیزې ډرامې له پاره مې د ۱۹۹۴ څخه د ۱۹۹۷ کال تر وروستی ربعې پورې په سلګونو ډرامایي صحنې ولیکلې او د صحنو د لنډیزونو د همآهنګ کولو دنده مې ترسره کاوه. له هغه نه وروسته د کډوالو په چارو کې د ملګرو ملتونو د سازمان په

(c) ketabton.com: The Digital Library

استازیتوب مې تر **۲۰۰۵** کاله پورې په اړوندو مسالو باندې د نظر ورکولو له پاره د هغوی په میاشتینیو مشورتي غونډو کې ګډون کاوه چې په دې توګه مې د (نوی کور، نوی ژوند) له ډرامو سره اړیکې تر لسو کلو زیات دوام وکړ. کله چې په ۲۰۰۲ عیسوي کال کې هیواد ته بیرته راستون شوم او په کابل کې د کډوالو په چارو کې د ملګرو ملتونو د سازمان د عالي کمیشنرۍ په دفتر کې مې د ډله ییزو اطلاعاتو د مسوول په توګه کارپیل کړ، په **۳۲** برخو کې مې په پښتو او دري ژبو د کډوالو د ستنیدو په باب یوه راډیویي ډرامه ولیکله چې د افغانستان د تعلیمي راډیو او ټلویزیون د ادارې له خوا جوړه او د راډیو افغانستان له لارې خپره شوه.

د لنډو کیسو، ناولونو، شعري ټولګو او ډرامو د کتابونو د لوستلو په څنګ کې له سینما او په تیره بیا له هندي فلمونو سره مې د ښوونځي د وختونو څخه را په دې خوا زیاته علاقه درلوده چې وروسته بیا د فلمونو له پاره په لیکنو بدله شوه. د تمثیلي ټوټو په څنګ کې مې لکه څنګه چې وړاندې یادونه وکړه، د ټلویزیون له پاره د رابندرنات ټیګور د ډاک ګهر یا پسته خانې ډرامه په شپیتمه لسیزه کې په دري وژباړله او د استاد عبدالقیوم بیسد په شمول مې د ملی ټلویزیون یو زیات شمیر واکدارانو ته د تمثیل په غرض وسپاره چې په دوی کې قادرفرخ، سرور انوري، وحید صمدزی، هارون یوسفي، ف عبادي او نور شامل دي. که څه هم استاد بیسد او نورو ډرامه ډیره

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوښه کړه خو کلونه تیرشول او نو موړې ډرامه ننداري ته وړاندې نه شو. علت يې ښايي دهغې زمانې د راډيو او تلويزيون په انحصاری کړيو کې د نوو او ځوانو ليکوالانو د ننوتلو د لاري خنډونه او ستونزې وې.

کله چې په ۱۳۶۳ لمريز کال کې د راډيو افغانستان د بهرنيو خپرونو د اردو ژبې د پروګرامونو په مديريت کې مې د ليکوال، پروډيوسر او وياند دنده ترلاسه کړه نو ورسره مې د تلويزيون د سينمايي خپرونو د اداري له پاره د هندي فلمونو پښتو او دري ژباړه پيل کړه او يو زيات شمير هندي فلمونه مې د افغانستان د ملي تلويزيون له پاره وژباړل چې دا کار زه د فلمونو د سکرپټ او همدارنګه د فلمونو د صحنو د جوړونې او ښکلا سره زيات اشنا کړم. دې کار ته مې نږدې لس کاله دوام ورکړ چې زما له پاره يوه ګټوره تجربه وه.

د همدغو کلونو په اوږدو کې مې د (آواز) د مجلې له پاره د هنري او سينمايي پيښو د مياشتنی رپورټ ليکلو مسوولیت په غاړه درلود او د افغانستان د سينمايي خلکو سره مې ليدنه د هغوی د کارونو په باب د معلوماتو د راټولولو له پاره اړتيا وه چې دا کار زه له هغوی سره ترډيرې اندازې پورې اشنا کړم چې کله د هندوستان نوميالي سينمايي څيرو سنيلدت، شبانه اعظمی او نصيرالدين شاه په ۱۳۶۸ لمريز کال کې له افغانستان څخه ليدنه وکړه نو د چهلستون په ماڼۍ کې د افغانستان د سينمايي لوبغاړو او مينه والو په غونډه کې مې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغاني او هندي اړخونو د استازو انجنیر لطیف او سنیلدت د ویناوو د ژباړې کار راته راوسپارل شو.دغو تولو پیښو له سینما سره زما مینه پیاوړې کړه.

کله چې د ۱۹۹۲کال د دسمبر د میاشتې په **۲۵** مه نیټه په هندوستان کې د خپلو ماسټرۍ دورې د تحصیلاتو د پای ته رسولو نه وروسته پېښور ته ولاړم نو د (سحر) فلم جوړولو د کمپنۍ د مشر سید عبدالقهار روحاني سره اشنا شوم او د هغه په ملګرتیا مې ددوو بهرنیو ادارو د مستندو فلمونو له پاره په انګریزي ژبه دوه سکرپټونه ولیکل چې د سید عبدالقهار روحاني له خوا ډایرکټ او جوړ شو. په هغو کلونو کې زما یو دوست او همکار موسی رادمنش هم په پېښور کې د (دود و خاکستر) په نامه پر یو مستند فلم کار کاوه. د نوموړی فلم د جوړولو په دوران کې له هغه سره په تماس کې وم او معلومات مو سره شریکول چې دا کار د هغه له فعالیتونو سره اشنا کړم.

د ۱۹۹۷–۲۰۰۲کاله پورې په اسلام آباد کې د کډوالو په چارو کې د ملګرو ملتونو د سازمان د عالي کمیشنرۍ په اداره کې د مطبوعاتي مرستیال په توګه د دندې په دوران کې مې د نوموړې ادارې له پاره د څو مستندو فلمونو د جوړولو ، فلم اخیستنې او ایډیټ کولو د څارنې کار په غاړه درلود چې د فلم جوړونې د تخنیک سره یې تر کافي اندازې پورې بلد کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیواد ته له راستنیدو څخه وروسته د ۲۰۰۳ عیسوي کال د اپریل په میاشت کې مې د افغانستان د تعلیمي راډیو او تلویزیون د اوسني رییس انجنیر صفي الله ځیر سره چې زما د پوهنتون د زمانې هم صنفي دی، د تایلیند د بنکاک په ښار کې د ان، اچ، کې د جاپان د جایزې د آسیايي هیوادونو په فورم (NHK JAPAN PRIZE ASIAN FORUM ۲۰۰۳) کې د ګډون امکان ترلاسه کړ. په نوموړي فورم کې د بیلابیلو هیوادونو یو زیات شمیر فلمونه نندارې ته وړاندې او تر بحث لاندې ونیول شول. د یوې اونۍ له پاره دا غونډه ماته د یو اغیزمن روزنیز کورس حیثیت درلود. له دغې غونډې نه پوره یو کال وروسته کله چې په کابل کې د ملګرو ملتونو د سازمان د وګړو د صندوق له پاره مې د مطبوعاتي مسوول په توګه کارکاوه، د نوموړې ادارې په مالي مرسته او د ښځو د چارو وزارت په حمایت سره مې د (اولاد) د تلویزیوني هنري او روزنیز فلم سناریو ولیکله او د هغه د جوړولو چارې مې هم په غاړه واخیست. یو کال وروسته مې د جاپان د جایزې د تعلیمي پروګرامونو د سکرپټ د لیکلو د سیالیو له پاره یوه سناریو (همدا کتاب) ولیکله چې د نړۍ د مختلفو هیوادونو له جملې څخه لومړی دلسو غوره سکرپټونو او بیا د پنځو غوره سکرپټونو په ډله کې وشمیرل شو او وروسته د جاپان د توکیو په ښار کې د جوړشوو سیالیو په دوران کې د سکرپټونو د وړاندې کولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

په نتيجه کې زما سکرپټ لومړی مقام او د جاپان نړيوال جايزه وګټله. سربيره پر هغه زما د (اولاد) فلم هم چې جايزې ته کانديد شوی و ، د غوره فلمونو په کتار کې تر ټولو لومړی ننداريې ته وړاندې شو چې د سينمايي خلکو او ننداره کوونکو له خوا يې تود هرکلی وشو.

وروسته مې د دوو نورو فلمونو سناريو وليکل او د هغوی د جوړونې چارې مې په غاړه واخيستل. د (مجبور) فلم مې په دري ژبه او د (پريکړه) فلم مې په پښتو ژبه د خپل سناريو د جايزې په پيسو جوړ کړ. دا دواړه فلمونه د ۲۰۰۶ کال د جاپان د جايزې په سياليو کې د غوره فلمونو په کتار کې نندارې ته وړاندې شو.

د مجبور او اولاد فلمونو د ډايرکټ کار مې د يو تړون له مخې تکړه ډايرکټر عارف بې ريا ته ورکړی و. کله چې د مجبور فلم د ښځو د چارو د پخوانۍ وزيرې ډاکټرې مسعوده جلالې په ګډون د نوموړې وزارت په تالار کې د يوې غونډې په ترځ کې پرانيستل کيده، نو د افغانستان د پيژندل شوي ژورناليست، علمي شخصيت او د کابل پوهنتون استاد پروفيسور عصمت الهي له خوا ډير عالي وارزول شو چې د فلم جوړونې په کار کې زما د لا زيات تشويق باعث شو. د مجبور د فلم دويم امتياز داو چې په ۱۳۸۵ کال کې د افغانستان د اطلاعات ، فرهنګ او ځوانانو د وزارت له خوا درې جايزې يې ترلاسه کړ چې دوه جايزې يې دوو لوبغاړو ته او دريم يې د فلم کامره چلوونکی سيد ظاهر ظهور ته ورکړ شو. د فلم د سناريو په اړه د افغانستان د ټلويزيون د هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهال مشرموسي رادمنش او د فلم ډایرکتر عارف بي ریا هم راته مبارکي راکړې او ویې ویل چې دوی د موثقو معلوماتو له رویه خبر دي چې د مجبور د فلم سناریو هم یوه جایزه ترلاسه کړې ده، خو نه د جایزو د ویش په غونډه کې اعلان وشو او نه په ورځپاڼو کې د هغو کسانو په کتار کې چې جایزې یې وړې وې، زمانوم راغی. داسې په نظر راغی چې په هیواد کې د نورو ډګرونو په شان د خلکو معنوي امتیازات هم کله کله تر حملې او لوټمار لاندې راځي.

د پریکړې د فلم ماجرا هم په زړه پورې ده. د پریکړې د فلم د جوړولو کار د ۲۰۰۶ کال د اکتوبر د میاشتې څخه مخکې بشپړ شوی و او د همدې کال د اکتوبر په میاشت کې په توکیو کې د ان، اچ، کی د جاپان جایزې له خوا ننداړې ته وړاندې شو چې د فستیوال د ګډون کوونکو له خوا یې تود هرکلی وشو. ورسره په څنګ کې د جاپاني ژباړې سره د NHK د ښوونیز ټلویزیوني چینل له لارې زما د سکرپټ د جایزې او د نوموړي فلم د جوړونې د کار په باب زما د مرکې سره یو ځای خپور شو.

د توکیو د فستیوال په دوران کې د باسل-کالسروهی د فورم (Basel-Kalsruhe Forum) چې د بکا فورم (BakaFORUM) په نامه هم یادیږي، منتظم نایکل مارکوس (Nickle Markus) چې د ایټالیې او سیدونکی دی، زه یې د ۲۰۰۷ عیسوي کال د سویس د باسل ښار ته دعوت کړم چې د پریکړې فلم هلته د باسل-کالسروهی په فستیوال کې ننداړې ته وړاندې کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ۱۳۸۵ کال د غبرګولي د ۲۲ نیټې څخه تر ۳۱ مې نیټې پورې په کابل کې د ګویټه انستیتیوت او د فرانسې د کلتوري مرکز له خوا د مستندو او لنډو داستاني فلمونو دویم نړیوال فستیوال جوړ شو چې د فستیوال له پاره د فلمونو د غوره کولو د کمیټې غړیتوب ماته هم راکړشوی و. د افغانفلم رییس انجنیر لطیف، د افغانستان د سینماګرانو د اتحادیې رییس جوانشیر حیدري، نومیالی ډایرکټر او لیکوال احد ژوند ، د ګویټه انستیتیوت افغان مشر ابراهیم هوتک، پیژندل شوې ډایرکټره رویا سادات او د عبدالملک شفیعي چې د فستیوال د دایرولو چارې یې په غاړه لرلې، د دغې کمیټې نور غړي وو. په نتیجه کې د ۲۰ څخه زیات فلمونه وکتل شول او د هغوی له جملې څخه یوازې ۱۲ افغاني فلمونه غوره شول چې دوه په کې د مجبور او پریکړې فلمونه وو ، د طلوع د ټلویزیون له لارې ننداري ته وړاندې شول او د ژوري کمیټې له خوا چې د هیواد پیژندل شوی ډایرکټر او د افغانستان د ملي راډیو او ټلویزیون رییس چې هغه واحد نظري هم ددغې کمیټې غړیتوب درلود. د جایزو د ویش په غونډه کې چې د استقلال د لیسې په تالار کې جوړه شوې وه، واحد نظري په خپله پرانیستونکې وینا کې وویل چې هغه د ژوري کمیټې د پریکړې سره موافق نه دی ځکه چې د هغه په فکر هغه فلم ته جایزه ورکړی شوه چې باید نه وای ورکړ شوی، او هغه فلم چې باید د جایزې مستحق ګڼل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوی وای، د جایزې مستحق ونه ګڼل شو. محترم نظري زیاته کړه چې دی ځکه د ژوري کمیټې پریکړې ته غاړه کیښوده چې د رای اخیستنې په نتیجه کې ورستی پریکړه صادر ید له او بحث او دلایل په کې هیڅ برخه نه درلود. د غونډې په پای کې واحد نظري چې هغه مهال د شمشاد د ټلویزیون رییس و، د شمشاد د ټلویزیون یو ستاینلیک چې د شمشاد د ټلویزیون د عمومي رییس او بنسټ ایښودونکی حاجي فضل کریم فضل په واسطه لاسلیک شوی و، د پریکړې د فلم د جوړولو په ویاړ د نوموړې فلم د ډلې په استازیتوب ماته راکړ.

د یادونې وړ بولم چې د جایزو د ویش د غونډې جریان په مستقیمه توګه د طلوع د ټلویزیون له لارې خپرېده. د خپرونې ویانده دلافروز ځیرک چې د پښتو ژبې یوه تکړه لوبغاړې، لیکواله، شاعره او د فلمونو ډایرکټره ده، راته وویل چې د فستیوال د جوړولو مسوول چې مخکې ترې یادونه وشوه، ډېره هڅه وکړه چې د بیلا بیلو عواملو په وجه د غونډې وړاندې کوونکې دا موقع برابره نه کړي چې د شمشاد د ټلویزیون ستاینلیک ماته راکړي او دا خبر د طلوع د ټلویزیون له لارې خپور شي، خو دلافروز ځیرک پوهیده چې د خپرونې جریان په مستقیمه توګه خپریږي نو ځکه یې واحد نظري او ماته ستېج ته د راتلو بلنه راکړه او ستاینلیک ماته راورسید.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغه هیوادنی فستیوال کې ما خپل دوه فلمونه (مجبور او پریکړه) چې د هغو د سناریو د لیکلو او پروډکشن چارې په غاړه لرلې، کاندید کړي وو ، خو برعکس د فستیوال د جوړونکی یا جوړونکو له خوا زما د فلمونو د ډایرکټرانو عکسونه او پیژندنه د فستیوال په اسنادو کې خپریده، غونډو ته هغوی بلل کیده چې په نړیوالو فستیوالانو کې داسې نه وي بلکې ارتباطي کسان هغه وي چې فستیوال ته د فلمونو د تسلیمولو فورمې ډکې کړي وي. په هر حال په دې خبره مې ځان ته قناعت ورکړ چې ددوی ګناه ځکه نشته چې ښايي دوی په دې خبرو نه پوهیږي او یا که پوهیږي نو د تعصب له مخې دا کارونه کوي چې په داسې حالاتو کې شخړو او په تیره بیا بې ګټو شخړو ته ملاتړل هم را ته لیونتوب ښکاري. زه په دې عقیده یم چې ددې پرځای چې سړی د تیرو کیسو په سپینولو کې وخت تیروي، په راتلونکي کې د ګټورو کارونو په سرته رسولو سره خپل مقصد ته ژر رسیدای شي.

په هرحال، کله چې د ۲۰۰۸ کال د اپریل د میاشتې له لومړۍ نیټې څخه مې د شمشاد ټلویزیون د نشراتو د رییس په توګه مسوولیت په غاړه واخیست، د ټلویزیوني خپرونو، فلمونو او پرله پسې ډرامو د جوړولو او ډایرکټ کولو په برخه کې نورې تجربې ترلاسه کړې او د ټلویزیوني خپرونو په څنګ کې د سلګۍ په نامه د یو ټلویزیوني لنډ هنري فلم د لیکنې او ډایرکټ چارې مې هم ترسره کړې، د ښکلا په نامه یوه ټلویزیوني پرله پسې ډرامه مې ولیکله چې د فلم اخیستلو یا شوټنګ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کار يې د شمشاد ټلويزيون له طرفه په جلال آباد کې د جلال فلم په مرسته بشپړه او بيا د شمشاد ټلويزيون له لارې خپره شوه.

اوس هم د څو ډرامو، ټلويزيوني او سينمايي فلمونو طرحې مې د ذهن فضا ډکه کړې چې د کاغذ پرمخ راوړلو ته يې زما تلوسه ورځ تربلې تلوسه زياتيږي، خو خدای زده چې په هيواد کې د فرهنګي اسانتياوو او امکاناتو د محدوديتونو په چاپيريال کې د ليکلو او جوړولو امکان يې ترلاسه کړم.

په درناوي

پوهندوی ډاکټر عبدالقيوم کريم

د ۱۳۸۲ لمريز کال د زمري لسمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېکړه

د لنډ هنري فلم لپاره ډرامه

لوبغاړي

۱. ښوونکی: د ډرامې مرکزي لوبغاړی، ځوان، په خپل عزم ټینګ ولاړ، مهربانه او منطقي

۲. سلامت خان: د پوخ عمر سړی، د کلي د اقتدار خاوند یو خان، د ښوونې او روزنې مخالف، د ولسوال ملګری

۳. ناظر: ځوان، د منفي فکر خاوند ، د خان ملګری او ناظر

۴. سیلانی: د کلي یو تن او سیدونکی، د پاخه عمر خاوند ، د آس ګاډی چلوونکی، خواخوږی او د ښوونې او روزنې پلوی..

۵. ځلمی: د ۱۴ کلو یو ځوان هلک ، د خان زوی او د ښوونکی زده کوونکی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶. زرمینه: د سلامت خان ځوانه لور، تر ځلمی مشره او د زده کړې لیواله.

۷. مور: د سلامت خان ښځه او د ځلمی او زرمینې مور.

۹. مدیر: د ولسوالی د ښوونې او روزنې مدیر.

۱۰.ملا: د کلي د جومات ملا

۱۱. ځوتنه نور کلیوال

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېکړه

لومړۍ صحنه

ځای: د ولسوالۍ د ښوونې او روزنې د مدیر دفتر

وخت: ورځ

د صحنې پېژنه:

د ښوونې او روزنې مدیر ملي جامې په تن کې لري او میز یې د افغانستان په درې رنګه بیرغ او د دفتر دیوالونه یې په ښوونیزو چارتونو او کالیزو ښکلي شوي دي. ښوونکی چې پتلون او کمیس یې اغوستی دی، د هغه د میز په مقابل لوري کې پر چوکۍ ناست دی، ښوونکی د ولسوالۍ له اړوندو کلو څخه د یوه کلي په ښوونځي کې چې د جګړو له امله وران شوی دی، خپل د تقرر سند وړاندې کړی او له هغه سره خبرې کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مدیر: (په ډیره مینه او درناوی) دا خو سمه، خو په کلي کې داسې څوک پیژنې چې په د اوسیدو د ځای په برخه کې درسره مرسته وکړي؟

ښوونکی: نه، لومړی خو ورځې به په ښوونځي کې تیرې کړم او ورسره به داوسیدو یو ځای هم ځانته وګورم.

مدیر: (په پلټنې سره) آیا پوهیږې چې ښوونځی پرته له څلورو دیوالونو، نور هیڅ نلري او ته لومړی ښوونکی یې چې پس له څو کلونو هلته ځې؟

ښوونکی: هو، همداسې راته ویل شوي وو، خو ما پریکړه کړې، هرڅنګه چې وي، زه به ددې کلي ماشومانو ته سبق ورکوم.

مدیر: (د ښوونکی پریکړه ستایي) معلم صیب، تاسې ډیر ستر ګام پورته کړی دی. زه ستاسې د پریکړې درناوی او ټینګ عزم ته ته سلام کوم او د هیواد د اولادونو په ښوونه او روزنه کې مو بریالیتوبونه غواړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

((د ښوونې مدیر، له خپله جیبه قلم راباسي، د ښوونکی سند لاسلیک کوي، له خپلې چوکۍ نه راولاړیږي او د لاس کاغذ ښوونکی ته ورکوي هغه ښوونکی ته لاس ورکوي او په هیوادنۍ مینه ورسره غاړه وځي، ورسره لاس ورکوي او د هغوی په تصویر باندې د فلم ټایټل پیل کیږي.))

ښوونکی په داسې حال کې چې سند یې په لاس کې دی، خپله پنډوکۍ هم له مځکې پورته کوي او له هغه ځایه د باندې وځي. د موټرو یوې کوچنۍ هډې ته رسیږي او په یو موټر کې د کلي په لور روانیږي. کلي ته نږدې له موټره کښته کیږي او د کلینر په وینا د کلي په لور ښوځیږي. په تنګو خامه لارو کې له یو څه پلې مزل څخه وروسته د سیلانی په نامه د نوموړي کلي له یوه سرې سره د هغه په آس ګاډۍ کې سپریږي او دواړه په خوشحالی او خبرو اترو د کلي په لور روانیږي. څو قدمه وړاندې دوه کسان پر آسونو سپاره ددوی له مخې تیریږي. د فلم ټایټل د آسونو د پښو په دوړو کې پای ته رسیږي.

ښوونکی: (په داسې حال کې چې خپله پزه یې په دستمال له دوړو پټه کړې وه، له د اس ګادی له خاود څخه پوښتنه کوي) بابا، دوی څوک وو؟

بابا: ای معلم صیب، دوی زموږ د کلي واکداران دي. سلامت خان او د هغه ناظر. فکر کوم ولسوالۍ ته لاړل.

ښوونکی: ولسوالۍ ته؟ د څه د پاره؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

سيلانی: د خپل انډيوال ولسوال ليدو ته. ولسوال يې ډيرنـــــــږدې ملګری او ملاتړ دی. خو يوه خبره په ياد ولره چې د سلامت خان له مشورې نه پرته به دا ښوونځی بيا جوړ نه شي.

ښوونکی: ولې بابا؟ ښوونځی خو دولتي دی، سلامت خان په کې څه کارلري؟!

سيلانی: ای معلم صيب، که سلامت وغواړي، په هر يو کار کې خنډونه پيدا کولی شي.

ښوونکی: (په چورت کې) که دا سې وي نو زه به له خان صيب ســـــره بـــــه خامخاګورم.

سيلانی: او بله خبره، چې دا (پتلون ته اشاره کوي) پتلون متلون به په کلي کې نه اغوندې ښه! ځکه چې سلامت خان به يې دانګريزانو جامې وګڼي، چې د انګريزانو جامې يې وګڼلې، په تا به د کفر تور ولګوي، او چې د کفر

(c) ketabton.com: The Digital Library

تور يې دربانديږ ولګاوه، تا له کلي وشړي او مکتب
به بيرته بنده شي.

ښوونکی: (په خندا) بابا. زما د راتلو موخه خود کلي د ښوونځی
بيـــا فعـــالول او د ماشـــومانو زده کـــړه ده او بـــس. زه بـــه د
ماشومانو د زده کړې له پاره هريو ګټورکار ګټه ور
وګنم.

سيلانی: معلم صيب، (ښوونځی ته په ګوته اشاره کوي) هغه دی
د کلي ښوونځی !

ښوونکی: خير اوسې، کور دې ودان
(له ګاډی نه راکوزيږي او غواړي له جيبه پيسې راوباسې)

سيلانی: نه معلم صيب کرا درنه نه اخلم، خويو زوی لرم. غواړم هغه هم
په ښوونځي کې شامل کړم.

ښوونکی: ولې نه بابا ، همدا خو زه غواړم چې ټول کليوال خپـــل ماشـــومان بيـــا
ښوونځي ته راواستوي چې ښـــوونځی بيـــا فعالـــه شـــي. زه غـــواړم ســـبا
سهارله د کلي له
مشرانو څخه همدا غوښتنه وکړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیلانی: (خوشحاله کیږي) دا خو ډیره ښه خبره ده. دا کارخو به سبا وشي، اوس راځه نن شپه له ماسره لاړشه. دمه به دې هم جوړه شي او ستړیا به دې هم ووځي. سر له سبا نه به بیا خپل کار پیل وکړې.

ښوونکی: له تاسره خو نه شم تلی. غواړم لومړی شپه (ښوونځی ته ګوري) په خپل کور کې تیره کړم.

سیلانی: نو بیا به د شپې له پاره هرڅه چې تیار وي، هغه به هم درته راوړم او دیو کټ به هم درته وخورم (او روانیږي)

ښوونکی: نه بابا، داسې مه کوه، زه نه غواړم چې تاته تکلیف درکړم.

سیلانی: څه پروا کوي؟ ته خو زمونږ میلمه یې، خدای پامان (او خپل اس چو وکوي او ښوونکی د ښوونځي په لور روانیږي.)

(c) ketabton.com: The Digital Library

دویمه صحنه

ځای: د کلي دیره

وخت: د سهار له چاي څخه وروسته

د صحنې پېژندنه:

ښوونکی له کلیوالو سره په غونډه کې هغوی ته کلي ته د خپل راتګ موخه بیانوي او د کلي په بیا فعالولو کې د هغوی مرسته غواړي. ښوونکی د خلکو په وړاندې د ښوونځي، د خپل کار او د ماشومانو د زده کړې په باب معلومات ورکوي. د خبرو په دوران کې ناظر، خان او نور سپین ږیري او مشران په وار وار سره خپلې پوښتنې او نظریې وړاندې کوي چې د ښوونکي په واسطه ورته ځوابونه ویل کیږي. خبرې اترې یو څه دوام کوي.

سلامت: (هڅه کوي چې کلیوالو ته قناعت ورکړي) کلیوالو وروڼو، زه د ماشومانو د تعلیم پر ضد نه یم، مګر د غه ماشومان کار لري، روزګار لري. که چیرې د غه ماشومان ښوونځي ته لاړ شي نو د دوی کورني به له سختو مشکلاتو سره مخامخ شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناظر: (هڅه کوي چې د ښوونځی د فعالولو مخالفت وکړي) ښوونځی مو جنګونو وران کړی دی. زه خو وایم چې همدا سې وران ساتل یې په کار دی چې نورې لانجې راولاړې نه کړي. مولوي صیب، تاسې په کې څه وایئ؟

ملا: (به مشورې سره) مسلمانانو ورونو، اسلام زده کړې په ښځه او نر فرض ګرزولی دی، ولو که هغه په چین کې وي. دا چې معلم صیب زمونږ کلي ته راغلی او زمونږ ماشومانو ته سبق ورکوي، دا یوه ډیره ښه خبره ده. باید چې دا موقعه له لاسه ورنکړو.

سیلانی: انځرګله، مولوي صیب ډیره ښه خبره وکړه. زه خو حاضر یم چې خپل زوی سر له همدا نن نه په ښوونځي کې شامل کړم.

انځرګل: خان صیب، راځئ چې د ناپوهي د ختمولو له پاره له معلم صیب سره مرسته وکړو چې هم خدای تعالی راضي شي او هم مو ماشومان تعلیم وکي.

ناظر: (لومړی سلامت خان ته په انتقادي نظر ګوري او بیا) خان صیب به په دې شرط دا خبره ومني چې راتلونکی ذمه واري یې تاسې په غاړه واخلئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بل تن: ناظر صیب، کومه ذمه واري؟ تعلیم خو یو روا کار دی.

سلامت: (په اعتراض آمیزه لهجه) اوس خو درته څه ویلی نه شو ، خو د وخت په رارسیدو سره به په هرڅه وپوهیږئ !

ملا: (په مشورې سره) خان صیب، هره ستونزه چې را پیدا شي، په جرګو به یې حلوو. خو له هرڅه نه مخکې باید ټول کلیوال د ښوونځي په پاک کولو کې له معلم صیب سره مرسته وکړو.

ځو تنه کلیوال له ښوونکی سره په ګډه د کلي د وران او ویجاړ ښوونځی پاک کوي، په کړکیو کې یې پلاستیک نصبوي ښوونکی یوه توره تخته د درس ورکولو له پاره پر دیوال نصبوي او د یو څو کتابچو او پنسلونو په آماده کولو سره د ماشومانو د راتګ له پاره تیاری نیسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دريمه صحنه

ځاي: ښوونځی

وخت: سهار

د صحنې پېژندنه:

بله ورځ سهار پس له دې چې لمر راخيژي ، د کلي ماشومان د ښوونځي په لور روانيږي چې په ښوونځي کې يې د ښوونکی له خوا هرکلی کيږي. ښوونکی ماشومانو ته د الفبا د تورو درس ورکوي او بيا له ماشومانو څخه غواړي چې د الفبا تدريس شوي توري د کورنۍ وظيفې په توګه په خپلو کتابچو کې وليکي. بيا د هغوی پاملرنه د حساب مضمون ته رااړوي.

ښوونکی: ګرانو ماشومانو ، نن خو مو د ژبې توري زده کړل. پوه شوئ؟

زده کوونکي: (په يو غږ) هو معلم صيب !

ښوونکی: د سبا له پاره مو همدا کورنۍ دنده ده. په خپلو کتابچو کې يې وليکئ. او اوس وار رارسيږي د حساب مضمون ته. لومړۍ بايد شميرل زده کړئ.

(ښوونکی خپل تدريس ته دوام ورکوي)

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلورمه صحنه

ځای: د سلامت خان کور

وخت: ورځ

د صحنې پېژندنه:

د سلامت خان په کور کې چې په ښکلو پردو، توشکو او بالښتونو او همدارنګه په سرو قالينو ښايسته شوی دی، د سلامت خان زوی ځلمی چې له ښوونځی څخه را ستون شوی دی، خپله کورنۍ وظيفه د کتاب له مخې په خپله کتابچه کې ليکي.

زرمينه: (راځي او ځلمي ته) ځلميه، دا څه کوې؟

ځلمی: خورجانې، کورنۍ دنده مې ترسره کوم او سبق هم وايم!

زرمينه: داوو ايه چې پرې پوهيږې او که هسې خپل وخت خوشې تيروې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځلمی: ولې نه پوهیږم؟ داوګوره ! (په یاد یږي یې چې زرمینه سواد نه لري) هو ربښتیا ، تا خو سبق نه دی ویلی. لیکل او لوستل دې نه دي زده ، څنګه به پرې وپوهیږې؟

زرمینه: ته یې راته وښایه چې زه هم پرې پوهه شم. زه هم غواړم چې یو څه زده کړم.

ځلمی: (په خندا) ته خو نجلۍ یې او زموږ د کلي سترې نجونې سبق نه وایي. شرم دی.

زرمینه: (په اریانتیا) په دې کې د شرم داسې کومه خبره ده چې ته پرې خاندې؟

ځلمی: شرم څه کوې، د خندا خبره خو دا ده چې لا تراوسه پورې هلکانو سبقونه نه دي ویلي او ته غواړې چې سبق ووایې !؟

مور: (راننوزي او دهغوی د خبرو له اوریدو څخه وروسته) خانده مه، داهم همدومره د زده کړې حق لري چې ته یې لرې. خیر زویه، هرهغه څه چې په ښوونځي کې زده کوې، دې ته یې په کور کې ورزده کوه !

(c) ketabton.com: The Digital Library

(رانـنوځي. د کورنۍ غړي راولاړيږي او له سلام او روغبړ څخه وروسته چوپتيا په کوټه کې خپريږي)

سلامت: (رانـنـوزي او لـه سـلام او روغـبـړ څخـه وروسـتـه) د زرمينـې مورې، هغه پاکې جامې مې راکړه چې ولسوالۍ ته ځم.

مور: ښه ده.

(د ځلمـي مـور بلـې کـوټې تـه د سـلامت خـان پـه جـامو پسـې ځـي او سـلامت خـان کښېني).

ځلمی: (پـه داسې حـال کې چې خپـل کتابونـه او کتـابچې راټولـوي) پلار جانه، کتابچې مې ډکې شوي دي. زه هم درسره ولسـوالۍ ته ځم چې ځان ته کتابچې او قلمونه واخلم.

سلامت: زه به يې درته راوړم. ته ورځه ناظر تـه وو ايـه چې آس تيـار کړي. تا به بل وخت له ځانه سره بوځم.

ځلمی: ښه پلار جانه (او په منډه روانيږي چې د پلار حکم پرځای کړي)

مور: (راځي) جامې دې په هغه کوټه کې تيارې دي. (او بيرته ګرځي)

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامت: ښه ده.

زرمینه: (په ډېر احتیاط سره خپل پلار ته نږدې کیږي او په ډېر احتیاط سره) پلارجانه، له ولسوالۍ نه زما د پاره هم یوه کتابچه او یو پنسل خو راوړه. زه هم غواړم چې له ځلمي نه په کور کې سبق ووایم.

سلامت: (د خپل سر په اشارې سره مخالفت کوي) نه زرمینې، ته ورته اړتیا نه لرې.

زرمینه: پلارجانه، چې ځلمی ورته اړتیالري نو زه هم ورته اړتیا لرم.

سلامت: (په غوسې سره) زرمینې، ته ښه پوهیږې چې ځلمی مې ځکه ښوونځی ته پرېښود چې له کلیوالو څخه وروسته پاتې نه شو. دا په دې مانا نه ده چې ته دې هم سبق ووايې.

زرمینه: (په عذر او زارۍ) خو زه له کوره دباندې نه وځم پلارجانه! غواړم په کور کې له خپل ورور څخه زده کړه وکړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامت: (په اريانتيا او انديښنې سره) ستا خبرې راته د يو لوی توپان پيغام راکوي ! زه د همدې له پاره ځم چې مخکې له مخکې له خپل انډيوال ولسوال سره وغږېږم.

زرمينه: پلارجانه، زه ستا په خبره ونه پوهيدم ! زه خو غواړم يوازې ليکل او لوستل زده کړم.

سلامت: (له خپله ځايه پاڅېږي او په غوسې سره وايي) زما مشوره داده چې دا فکرونه پرېږده او که نه نو په دې توپان کې به دې ټول ژوند تباه او برباد شي.

(سلامت خان په غوسه بلې کوټې ته ځي او زرمينه د ناهيلی په عالم کې اريانه پاتې کېږي).

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځمه صحنه

ځاي: ښوونځی

وخت: ورځ

د صحنې پېژندنه:

سهاردی. زده کوونکي چې د کتابونو کڅوړې تر تخرګ لاندې او یا پر اوږو او لاسونو کې ځوړندې نیولې او شیبه په شیبه ښوونځي ته را نږدې کیږي. ناظر هم د ځلمي سره ښوونځي ته را رسیږي. ښوونکی د ښوونځي په وره کې ولاړ او په خوشحالی سره د ماشومانو هرکلی کوي.

ښوونکی: ناظرکاکا ، سلامونه

ناظر: والیکم سلام معلم صیب، رښتیا ، څنګه دی دا د ماشومانو سبقونه څنګه پرمخ ځي قربان؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونکی: ډېر ښه پرمخ ځي. د زده کوونکو مخ په زیاتیدونکی شمیر له کلي څخه د بیسوادۍ د له منځه تللو پیغام راکوي.

ناظر: هسې نه چې زمونږه کډه هم د بیسوادۍ له کاروان سره د تعلیم په سیلاب لاهو کړي.

ښوونکی: (په اریانتیا) دا دې څه وویل ناظر صیب؟ بیسوادي د انسان د خوشحالی دښمن او تعلیم د آبادي او یووالي پیغام دی.

ناظر: خو خان صیب وایي چې زمونږ د ژوند بقا د کلیوالو په بیسوادۍ کې ده. که کلیوال تعلیم زده کړي نو زمونږ خبره بیا نه مني او زمونږه واکمني به ختمه شي.

ښوونکی: نه ناظرصیب ، دا خبره سمه نه ده. خلک د تعلیم په رڼا کې په مینه او ورو ګلوۍ د خلکو پرزړونو حکومت کولای شي خو په زور هیڅکله نه.

ناظر: معلم صیب، زه خو ستا خبرو چرتي کړی یم. نه پوهیږم چې اخر به یې څه کیږي !

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونکی: (ناظر ته چې د هغه په خبره په چرتونو کې ډوب شوی) ناظره، په چرتونو نه پوره کیږي. نیک کار عملی ګامونو ته اړتیا لري. خیر، زه لاړم چې ماشومان راته انتظار باسي. د خدای په امان ! (او زده کوونکو ته ورځي).

ناظر: (له ځانه سره په چورت کې) زه په دې خبرو ښه پوهیږم خو ته په دې نه پوهیږې چې ستا له تعلیم سره دومره مینه ستا د ژوند له پاره لوی عذاب جوړیدای شي.

(د ناظر له خیرې نه داسې ښکاري چې هغه فکر کوي چې ښوونکی به خامخا لو ستونزې سره مخامخ کیږي. هغه د خپلې خبرې نه وروسته روانیږي)

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږمه صحنه

ځاي: ښوونځی او نور بېلا بېل ځايونه

وخت: ورځ

د صحنې پېژندنه:

ښوونکی په ښوونځي کې زده کوونکو ته د رسم د مضمون د تدريس په دوران کې د ښوونځی د دروازې پرمخ آس رسموي او د آس په باب توضيحات هم ورکوي. او له هغه نه وروسته:

ښوونکی: (زده کوونکو ته) ګرانو ماشومانو ، زه نن خوشحاله يم چې د کلي مشران هم اوس ليکل او لوستل زده کوي.

يو تن: (په خپل ځای ولاړيږي) معلم صيب، يوه پوښتنه لرم، ښځې ولې سبق نه وايي؟

ځلمی: ښوونکی صيب، زه يې ځواب وايم !

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونکی: سمه ده ځلمیه، ته یې ځواب ووایه !

ځلمی: (درېږي) ځکه چې سبق ویل هغوی ته ګټه نه لري.

ښوونکی: (د زده کوونکو په لور یو قدم وړاندې راځي) نه ځلمیه، ځواب دې سم نه دی. تعلیم یافته ښځې لږ تر لږه خپل کورني کارونه ښه ترسره کولی او خپل ماشومان ښه روزلی شي.

یو تن: نو بیا ښځې ولې سبق نه وایي؟

ځلمی ځکه چې شرم دی.

ښوونکی: ځواب دې بیا هم سم نه دی. شرم خو داوي چې د هغوی لیکل او لوستل نه وي زده. د علم زده کړه په هر نر او ښځه باندې فرض دی. هغوي هم حق لري چې زده کړه وکړي.

ځلمی: معلم صیب، زما مشره خور هم له سبق سره زیاته مینه لري. غواړي له ما څخه لیکل او لوستل زده کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونکی: دا خو ډېره ښه خبره ده، د کلي نورې تورسرې هم غواړي چې سبق ووايي. زه به هغوی ته ډېر ژر یو کورنی ټولګی جوړوم. ستا خور هم کولای شي چې په هغه ټولګي کې ګډون وکړي.

اوومه صحنه

ځای: د خان حجره

زمان: ورځ

د صحنې پېژندنه:

د سلامت خان په کور کې چې په ښکلو پردو، توشکو او بالښتونو او همدارنګه په سرو قالینو ښایسته شوی دی، ځلمی خپلې خور ته د ښوونکی له خولې د کلي د تورسرو د کورس په باب خبر ورکړي چې د زرمینې د خوښۍ سبب ګرځي.

زرمینه: (په خوښۍ سره) دا خو دې ډېر ښه پیغام راوړ ځلمیه، زه به په دې ټولګی کې خامخا ګډون کوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځلمی: (په اندېښنې سره) خو زرمینې، پلار جان به دې دې کار ته پرې نږدي.

زرمینه: (خپلې ګل بې بې ته) ګل بې بیجانې، ته به مې پلار راضي کړې چې پرې مې ږدي.

مور: نه لورې، زه چې دې پلار پیژنم، هغه هیڅ کار د بل چا په خوښه او غوښتنه نه ترسره کوي.

سلامت: (کورته راننوځي) څه جرګه ګۍ مو جوړه کړې ده وه ښځې؟

مور: د جرګه ګیو پریکړې خو تـه هسـې هم نـه منـې، ولـې پوښـتنه کوې!

سلامت: (په خندا) پر ما مو لکه چې خپل باور لـه لاسـه ورکـړی دی کـه څنګه؟

مور: پرتا باور خو زمونږه اړتیا ده. بله چاره نه لرو. دهر کار له پاره خو ستا اجازې ته اړیو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامت: چې دا سې ده نو خبره مه اوږدوه. سپينه يې راته ووايه چې څه خبره ده !

مور: د کلي د ماشومانو او لويانو په ځنګ کې د کلي تورسرې هم غواړي چې له معلم صيب نه سبق ووايي. په دې خبره ټول کليوال خوشحاله دي.

سلامت: (په انديښنه او فکر) ښه، نو خبره دې ځای ته رسيدلې ده. معلم صيب غواړي د کلي تورسرو ته سبق ورکړي؟

مور: وه سړيه، د تورسرو په سبق ويلو کې څه بدي ده؟

سلامت: لکه چې ته هم غواړې چې په دې عمر کې سبق ووايې؟

مور: که وکولی شم زه به هم سبق ووايم خو...

سلامت: خو څه؟ ولې چوپه شوې؟ وايه که نه !

مور: خو اوس مې د زرمينې له پاره درته ويله چې هغه غواړي د کلي د نورو تورسرو سره په سبق کې يو ځای شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامت: (په غوسه) نه د زرمینې مورې، زرمینې ته اجازه نه شته چې سبق ووایي. دا زموږ د دود او دستور پرضد دی.

مور: (په اریانتیا سره) دا چې ماشومان او لویان سبق وایي نو تورسرې یې ولې نه شي ویلای؟

سلامت: (په فکر او غوسه) ما د هیچا تعلیم نه دی منلی. ځلمی خو مې ځکه پرېښود چې له کلیوالو څخه وروسته پاتې نه شي. او پاتې شو د تورسرو تعلیم، سوال نه پیدا کېږي سوال.

زرمینه: پلارجانه، په ژوند کې مې یوازینۍ هیله همدا ده چې سبق ووایم.

سلامت: (په غوسه) زرمینې، دا د کور کار به څوک کوي چې ته سبق ووایې؟

ځلمی: پلارجانه، د کور کار به هم وکړي خو د سبق ویلو اجازه ورته ورکړه.

سلامت: ځلمیه، څو توري دې لا ته دي زده کړي او اوس زماه په خبره کې خبره کوې؟ (په غوسه) ځئ ورک شئ زما د مخې نه. نور نه غواړم چې په دې خبره له تاسو سره بحث وکړم. ځئ ورک شئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

(زرمینه او ځلمی خپه بلې ښونې ته ځي)

مور: (په اسویلی) ثابته دې کړه چې ته په رښتیا سره د جرګو پریکړې منې. (او له هغه ځایه په اعتراض آمیزه توګه روانیږي)

سلامت: (په غوسه او فکر کې له ځانه سره) دا هرڅه د هغه معلمګي له لاسه را پیښیږي. ګورم به د رسره معلمګیه !

ناظر: (را ننوزي) سلامت خان دې سلامت وي، په کومو فکرونو کې ډوب یې خان صیب؟

سلامت: د معلم صیب کارونو په فکرونو کې ډوب کړی یم. هغه غواړي د کلي تورسرو ته سبق ووایې او دا خبره زما د زرمینې ماغزه خراب کړي ماغزه.

ناظر: خان صیب، دا سې ښکاري چې د علم رڼا ستا کور ته یې مخه کړې او غواړي ستا قسمت بدله کړي. لو مړی زلمی او اوس زرمینه، یاره خان صیب له تانه به یې څه پټوم، که رښتیا ووایم نو زما په زړه کې هم ورځ په ورځ د زده کړې مینه زیاتیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامت: (په غوسه) ناظره، ملنډې راپورې مه وهه. زه دومره بې غیرته نه یم چې خپلې تورسرې سبق ته پرېږدم. یو چاره یې وښیه چاره چې څه وکړو؟

ناظر: لومړی باید چې ښوونځی وتړل شي او بیا معلم صیب له کلي نه بهر کړل شي او که نه نو خان صیب هغه ورځ لیرې نه ده چې ستا د کورنۍ د غړو په ګډون ټول کلی ستا پرضد ودرېږي او تا له کلي بهر کړي.

(سلامت خان د ناظر د خبرو په تایید په فکرونو کې ډوب دی.)

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتمه صحنه

ځای: ښوونځی

وخت: ورځ

د صحنې پېژندنه:

(ښوونکی په ښوونځي کې کتاب لولي. له لیرې یې خان او ناظر ته پام کیږي چې دده وه خواته په بیړه را روان دي. کله چې هغوي ورته نږدې کیږي نو:

ښوونکی: سلام علیکم خان صیب، تاسې دلته څنګه؟ ناظر صیب به مو رالیږلی و، زه به پخپله درغلی وم!

سلامت: معلم صیب، مهم کارونه سلامت خان په خپله سر ته رسوي.

ښوونکی: (په خندا) ډیر ښه خان صیب، راځئ (کټ ته اشاره کوي) دلته کینئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناظر: (مداخله کوي) معلم صیب، موږ ناستې ته نه یو راغلي.

ښوونکی: (سلامت خان ته) نو بیا امر او خدمت خان صیب؟ !

سلامت: معلمه، ښه غوږ دې ونیسه چې بیا یې درته نه تکراروم. د ماشومانو او لویانو له سبق نه وروسته د کلي د تورسرو سبق ماته د منلو وړ نه دی.

ښوونکی: خان صیب ! درس ورکول خو زما کاراو دنده ده.

سلامت: خو زموږ د کلي تورسرو ته نه، پوه شوې؟ موږ دومره بې غیرته نه یو چې خپلې تورسري پرېږدو چې له پردو نارینه وو نه سبق ووایي.

ښوونکی: خان صیب، دا خو د کلیوالو پرېکړه ده چې دهغوي تورسرې هم غواړي چې سبق ووایي. زه خو یوازې له هغوی سره مرسته کوم.

سلامت: چې دا خبره ده نو پزی او بستره دې وتړه اوله دې کلي نه ډېر ژر ووځه !

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونکی: (په ټينګه پريکړه) خان صيب، زما سبق ورکولو ته راغلی يم، او د خپلې دندې له ترسره کولو پرته دا کلی نه شم پريښودی؟ !

ناظر: معلم صيب، دا ستا وروستۍ پريکړه ده؟

ښوونکی: هو ناظره، زه نه غواړم د کلي خلک او په تيره بيا ماشومان بې تعليمه پاتې شي.

سلامت: (په غوسه) ښه دی نو که دا ستا وروستۍ پريکړه وي نو د سلامت خان د پريکړې انتظار هم کوه راځه. ناظره !

(ناظر او خان روانيږي)

ناظر: (د تګ په حال کې) خان صيب ، اوس څه وکړو؟

سلامت: ناظره، بې له دې چې کليوال راوغواړو او د کليوالو پرضد يې راوپاروو ، بله چاره نشته.

ناظر: زه پوه شوم. زه به ټولو کليوالو ته خبر ورکړم چې سبا جرګې ته راحاضر شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهمه صحنه

ځای: د خان دیره

وخت: ورځ

د صحنې پېژندنه:

(د سپین ږیرو جرګه جوړه ده. ښوونکی او سلامت خان هم حاضر دي. چوپه چوپتیا خپره ده او سپین ږیري یو بل ته ګوري.)

ښوونکی: ګرانو مشرانو، زما ګناه خو داده چې سبق ورکول خپله دنده بولم. زه د ماشومانو د زده کړې له پاره راغلی یم. د لویانو او تورسرو زده کړه د کلیوالو غوښتنه ده او بس.

سلامت: نه، داسې نه ده لکه څنګه چې ته یې وایې. دا زموږ غیرت دی چې موږ خپلو تورسرو ته اجازه نه ورکوو چې له پردو نارینه وو نه دې سبق ووایي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناظر: او ته يې چې زموږ تورسرې هم سبق ته لمسوې.

ښوونکی: ګورئ، له تعليم سره ضديت همدومره بس دی. خپل کلي او خلک نور له دې نعمت څخه لېرې مه ساتئ. پرېږدئ چې دوی هم د نورو په شان د علم او سواد په رڼا کې خپله ژوند تېر کړي.

ناظر: معلم صيب، موږ سر ورکوو خو له خپل ننګ او ناموسه تېرېدلای نه شو.

ښوونکی: کليوالو او درنو مشرانو، زه عزت او سرلوړي په تعليم کې وينم.

سلامت: معلمه، زموږ کليوال په خپلو پستو خبرو نور تېر ايستلای نه شي. دوی نه غواړي چې تورسري نور له تانه سبق ووايي. ښه به داوي چې خپله پوزی او بستره ټوله کړې، دا کلی پرېږدې او خپل کورته لاړ شې.

ښوونکی: زه د کليوالو د پرېکړې درناوی کوم. کليوالو ورونو، د تورسرو د زده کړې ټولګی زه ستاسو په غوښتنه پيل کوم. خو زه به ستاسې د خوښې پر ضد هيڅ کار ونه کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامت: (په غوسه) د جرګې مشرانو، معلم صیب لکه چې په یوه نه پوهیږي. ده ته خپله پریکړه واوروئ چې پوی شي پوی!

نورګل: (په احتیاط سره) خان صیب، خپه کیږه مه، که د چا میندې، خویندې غواړي چې له معلم صیب نه سبق ووایي، ودې وایي، په دې کې څه بدي ده؟.

ناظر: (په اریانتیا) یانې تاسې د خان صیب د خبرو مخالفت کوې؟

سیلانی: نه ناظره، خو مونږ حق لرو د خپلو اولادونو او کورنیو په باب پریکړې وکړو او د هغوی د راتلونکي په اړه فکر وکړو.

ملا: خبره خو روښانه ده خان صیب. زما خو مشوره همدا ده چې راځئ چې کلیوالو ته وخت ورکړو چې پخپله د خپلو کورنیو د زده کړې په باب پریکړې وکړي.

نورګل: زه د ملا صیب د خبرو ملاتړ کوم، خو یوه خبره بله هم زیاتوم... که څه هم معلم صیب ماته ډیر ګران دی خو که د شریعت او زموږ ددود او دستور پرضد یو قدم هم اوچت کړي نو هغه ورځ به یې په دې کلي وروستۍ ورځ وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو تن: ډيره ښه خبره ده !

ملا: نورو خبرو ته اړتيا نه ده پاتې. راځئ چې يوه دعا وکړو ، الله آمين !

ټول: آمين !

(سلامت خان او ناظر په ناخوښۍ سره جرګه پرېږدي او خلک په نيوکې سره هغو دواړو ته په ننداره وي)

(c) ketabton.com: The Digital Library

لسمه صحنه

ځاي: د خان کور

زمان: ورځ

د صحنې پېژندنه:

سلامت خان په خپلو فکرونو کې ډوب دی. ناظر له څو کسانو سره یو ځاي راننوځي. سلامت خان د ناظر په موجودګی کې له نوموړو کسانو سره خبرې اترې کوي او هغوي ته دنده سپاري. نوموړي کسان سلامت خان ته اطمینان ورکوي او له کوره وځي. خان او ناظر یوازې پاتې کیږي.

ناظر: خان صیب، دا کار خو کیږي خو اندیښنه مې دې ته ده چې داکار د معلم صیب په مړینه هم پاي ته ورسیږئ !

سلامت: (په غوسه) ناظره ، سلامت خان د خپلې سلامتۍ له پاره هر کار کولای شي. زه به کلیوالو ته وښیم څوک چې زما خبره ونه مني، انجام به یې همدا وي... راځه چې ځو !

ځو !

(دواړه له کوره وځي .)

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوولسمه صحنه

ځاي: کلی

زمان: ورځ

د صحنې پېژندنه:

دخان کسان پر ښوونځی حمله کوي. ښوونکی چې د بلې ورځې د درس په تیاری بوخت دی، دهغوی مقابله کوي، نوموړي کسان ښوونکی سخت ټپي کوي. سلامت خان او ناظر له لیرې د پیښې ننداره کوي. وروسته نږدې ورځي. ناظر ښوونکی چې پړ مخ پر مځکه پروت دی، په اړخ را اړوي. ناظر بې واره کیږي.

ناظر: (په اندېښنې سره) خان صیب، لکه چې ښوونکی مړشوی دی.

سلامت: (په زیاتې اندېښنې سره) اوهو، داخو رښتیا هم ډیر ژوبل شوی دی وه ناظره. دا چرته مړ نه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناظر: خان صیب، اوس به څه کوو؟ دا خو قتل دی او د قتل سزا خو تا ته معلومه ده ....

سلامت: (نوموړو کسانو ته) خدای مو خوار کړه، دا سړی خو مو وواژه... تاسې ته خو ما نه و ویلی چې مړ یې کړئ!

ناظر: خان صیب، د کلي خلک په بیړه راروان دي.

(څو تنه کلیوال د ښوونځي په لور راځي)

سلامت: ځئ ورک شئ!...ځئ پناه شئ، راځه ناظره چې ځو!

(دواړه ښوونکی په ټپي حالت کې پرېږدي او له هغه ځایه تښتي. کلیوال ښوونکی پیدا کوي سر او لاس یې چې ژوبل شوي دي، په ټوکر ورتړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولسمه صحنه

ځاي: د خان کور

زمان: ورځ

د صحنې پېژندنه:

د کور په انګړ کې د سلامت خان ښځه د انګړ له ځاه نه اوبه راباسي او سلامت خان په بیړه سره کورت راننوزي.

مور: (د سلامت خان په لیدو سره وارخطا کیږي) خیریت خو به وي؟

سلامت: خیریت له کومه شو؟ ! ولسوالۍ ته ځم.

مور: په دې مازیګر کې په ولسوالۍ کې څه کار لرې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامت: غواړم له خپل ملګري ولسوال سره وګورم، د يو ضروري کار دپاره.

څلمی: (ټوپک راوړي، خپل قلم له څو ورقو سره يوځای په خپل جيب کې ږدي او راولاړيږي) پلارجانه، زه هم درسره ځم.

سلامت: نه څلميه، ناوخته دی. زه يوازې ځم.

مور: رښتيا هم اوس ناوخته دی، شپه به دربانديې راشي؟ بيا سبا لاړشه.

سلامت: نه ښځې، داسې يوه ستونزه راپيښه شوې چې له تلو نه پرته بله چاره نه شته.

مور: چې داسې ده نو بيا څلمی درسره بوځه.

سلامت: (په فکر سره) سمه ده. ځه لاړشه او دباندې وګوره چې ناظر آس تيار کړی او که نه!

څلمی: ښه دی پلارجانه، دادی ورځم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مور: وه سرېيه، زه دې وارخطا کړم. دومره خو ووايه چې څه خبره ده؟

سلامت: څه ووايم؟ ! د زرمينې له لاسه په لويه لانجه واوختم.

مور: ولې؟ څه پيښه ده؟ انديښنه مې ولې زياتوې؟

سلامت: معلم صيب مې په خپلو کسانو سخت ټپي کړی، کليوال هم وليدلو.

مور: (په اريانتيا) دادې څه وکړل د ځلمي پلاره؟ !

سلامت: چې څوک زما خبره نه مني نو همدا سې به کيږي. خير زه اوس ځم چې خپل ملګري ولسوال خبر کړم چې له لانجې نه مې خلاص کړي. (له لارې نه بيرته راګرځي او زياتوي) تاسې هم خپل خيال ساتئ ! (او له کوره وځي)

(c) ketabton.com: The Digital Library

دیارلسمه صحنه

ځای: د خان د کلا په مخ کې

وخت: ورځ

د صحنې پېژندنه:

ناظر او ځلمی دواړه د کور په مخ کې د آس په سمبالولو بوخت دي.

سلامت: (له کلا نه وځي او ناظر ته د رانږدې کېدو په حال کې کلیوال وینې چې د دوی په لور راځي، په لوړ غږ) ناظره، آس نږدې راوله چې کلیوال راورسیدل!

ناظر: راځه له خیره، دادی درغلم، دادی...

سلامت: (د خپل زوی سره پر آس سپرېږي او د حرکت په حال کې) وه هلکه ناظره،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناظر: صیب...

سلامت: د کور خیال ساته ښه، مونږ ژر بیرته راځو

ناظر: ښه خان صیب،(له ځانه سره) زه خو یې لکه د قربانۍ اوزه قصابانو ته پرېښودم !

(آس تیزیږي او په تیزۍ سره د ناظر له سترګو پناه کیږي. آخوا کلیوال په غوسې سره ناظر ته رانږدې کیږي او ناظر له ویرې نه په ډکو سترګو د هغوی هرکلی کوي.)

سیلانی: (رانږدې کیږي او په پلټنې سره) ناظره، هغه سلامت د کلي ملامت چیر ته وتښتید ؟

ناظر: (په ویرې سره) خان صیب تښتیدلی نه دی. هغه ولسوالۍ ته لاړ، ولسوال غوښتی و.

سیلانی: دروغ به نه وایې !

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناظر: دروا غ نه وايم...

سيلانی: (خلکو ته مخ رااړوي) وروڼو ، تر څو پوري به زموږ خلک خپلې فيصلې پخ خپله نه شي کولی !؟

نورګل: سيلانی ماما رښتيا وايي. سلامت خان د کلی سلامتيا ته زيان رسوي، موږ به يې ترڅو ننداره کوو ؟

يو تن: معلم صيب خوارکی (ښوونکی ته اشاره کوي) دې حال ته ورسيده ، بايد پوښتنه يې وشي.

ښوونکی: (په ټيپي حالت) خو زه نه غواړم چې زما پر سر د کليوالو او خان ترمنځ شخړه رامنځ ته شي.

نورګل: (په اريانتيا) معلم صيب، سلامت خان ته دې حال ته ورسولې او ته بيا هم غواړې چې له هغه سره حساب ونه شي؟ !

ښوونکی: حساب به کوو خو وروري به نه خرابوو.

سيلانی: معلم صيب، له همدې امله خو يې ورسره سپينوو. موږ د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سامت خان په خپل سر پریکړې نور نه شو زغملی.

نورګل: داسې یوه پریکړه کوو چې ټول کلیوال به یې خامخا عملي کوي.

سیلانی: نو راځئ چې د سلامت خان تر راتلو پورې همدلته انتظار وکو.

ناظر: داسې ښکاري چې کلیوال د سلامت خان پرضد پریکړه کوي. نور نو کلیوال زمونږ په خبرو نه غولیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوارلسمه صحنه

ځای: د سلامت خان د کلا په مخ کې

وخت: ورځ

د صحنې پېژندنه:

د کلا په مخ کې لېرې، ټول کلیوال د ښوونکی په شمول د ونو تر سیورو لاندې ناست او د سلامت خان د بیرته راتلو انتظار باسي چې د سلامت خان آس یوازې بیرته کورته راګرځي.

سیلانی: (په اریانتیا) اوهو، آس یې راغی او د سلامت خان درک نشته. معلم صیب چې دا څنګه چل دی!

یو تن: خان به له ډاره تښتیدلای وي.

ښوونکی: (د خلکو د اریانتیا په حال کې) ناظره! ودرېږه!

ښوونکی: (لیک خلاصوي او لولي یې) ناظره، دا لیک ځلمي لیکلی دی. هغه او سلامت خان دواړه د کلي د لویدیځ په ځنګله کې په یوه پیښه کې ژوبل شوی دی. ناوخته ده او شپه هم راتلونکې ده. ته یې ډېر ژر غوښتی یې چې له آس او یو څو تنو کلیوالو سره ځان ورورسوې او هغوی د ځنګلي ځناورو څخه وژغورې.

(ناظر روانیږي)

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځمه لسمه صحنه

ځای: د خان حجره

وخت: نږدې مابنام

د صحنې پېژندنه:

کلیوال په حجره کې چوپ ناست دي او سلامت خان د حجرې په بر اړخ کې پر بالښت ډډه اچولې او ټیپي پروت دی. پښه یې کلک تړل شوی دی)

ناظر: (خان ته په ګیلاس کې شیدې او مملایي ورکوي) سلامت خان دې سلامت وي، په دې شیدو کې مې درته مملایي اچولې ده قربان دې شم. دا به وخښئ چې دردونه دې هم خدای ورک کړي او دا وجود دې لږ نرم شي.

سلامت: ناظره، اندېښنه مه کوه، زه ښه یم.

ناظر: سلامت خان دې سلامت وي. څښتن تعالي فضل وکه چې سلامت خان یې سلامت وساته !

سلامت: ناظره، رښتیا چې د مرګ د خولې بچ شولو.

فلش بیک

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپاړلسمه صحنه

ځای: د کلي په ځنګل کې

وخت: ورځ

د صحنې پېژندنه:

سلامت خان او دهغه ځوی ځلمی د آس پر سر د ولسوالۍ پر لور روان دي چې د آس بښه په دښته کې د مځکې په یوه ښوره کې ننوزي او آس د سلامت خان او ځلمي سره یوځای پر مځکه غورځېږي. سلامت خان سخت ټپي کېږي او پر آس د سپرېدو توان ورته نه پاتې کېږي، خو ځلمی جوړ دی.

سلامت: (په نالښت) زویه،

ځلمی: هو پلاره،

سلامت: ځلمیه زویه، شپه راروانه ده... او له بلې خوا د ځنګلي ځناورانو ویره ده. ته داسې وکه چې لاړه شه کورته او ناظر خبر کړه چې کسان راولي او ما له دې ځې نه کورته بوځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځلمی: نه پلاره، زه تا څنګه یوازې پرېږدم ! (یو څه یې په فکر کې ګرځي) هو په یاد مې شو (قلم او کاغذ له جیبه راباسي او پرې لیکل کوي.)

سلامت: (پوښتنه کوي) دا څه کوې ته زویه؟

ځلمی: پلار جانه، ښوونکی راته ویلی و چې آس یو ډیر هوښیار حیوان دی او خپل کور په آسانی سره موندلی شي.

سلامت: دا مورږ ته څه ګټه رسولی شي؟

ځلمی: اوس به یې وګورې چې څه ګټه رسوي. (یو پیغام لیکي، د آس په قبضه کې یې تړي او آس رخصتوي) چو ! (او آس په منډه کیږي)

د فلش بیک پای

(c) ketabton.com: The Digital Library

اووه لسمه صحنه

ځای: د خان حجره

وخت: ورځ

سلامت: خدای تعالی را سره ځلمی د نجات د پرښتې په توګه لیږلی و. که هغه نه وای نو ما به څه کړي وای ! ځلمی چیرته دی؟

ځلمی: زه دلته یم پلاره.... السلام علیکم...

سلامت: والیکم سلام... (کلیوالو ته) وروڼو ، که نن زما زوی له ما سره مرسته نه وای کړی نو خپل ژوند به مې له لاسه ورکړی و.

یوتن: دا خو د ځلمی د لیک او لوست برکت و چې ستاسې ژوند یې وژغوره.

سلامت: زوی جانه، نن مې زړه غواړي هر هغه څه درکړم چې ته ورته هیله لرې. نن زما د ازمایښت ورځ ده زویه. وو ایه چې ته څه غواړې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځلمی: (له خپله ځایه پاځیږي او د خلکو له منځ نه ښوونکی له لاسه نیسي، د خپل پلار ځنګ ته یې را کش کوي او بیا) پلارجانه، د انعام اصلی حقدار خو معلم صیب دی. له همدوی نه مې هرڅه زده کړي.

سلامت: مطلب دې څه دی زویه؟

ځلمی: مطلب مې دادی چې ما ته لوی انعام به داوي چې ښوونکی ته اجازه ورکړئ چې ټولو کلیوالو ته سبق ورکړي.

(د غونډې ګډونوال ټول غلي ناست دي. سلامت خان هم خبرې نه کوي)

ناظر: سلامت خان دې سلامت وي قربان دې شم، معلم صیب د لیک په لوستلو موړ دې ته وهڅولو چې تاسې بیرته کورته راولو.

ځلمی: پلارجانه، که له خپلې وعدې بیرته راګرځې نو خیر دی، زه نه غواړم چې تا دې ته مجبور کړم.

سلامت: (کښيني او د خپل زوی پر سر لاس تیروي) زوی جانه، زما ستا نه همدا هیله وه، زه درسره ژمنه کوم چې زه به د کلي وران ښوونځی بیا جوړوم...او خپلې لورته د سبق ویلو اجازه هم ورکړم. (په موسکا په داسې حال کې چې له سترګو څخه یې اوښکې هم ځاځي، خپل زوی او کلیوالو ته په منلو سترګو ګوري. بیا ښوونکی ته په سترګو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره ګوري) چې زما په دغه کړو د کلي خلک ټول خوشحاله شي. (خلک خوشحاله کيږي.) **معلم صيب**، ما وبخښه، زه په خپله غلطۍ پوهيدلی يم.

ښوونکی: خان صيب، هغه مشران چې د خپل کلي د روښانه راتلونکي سره مينه ولري، د خپل کلی د نجونو او هلکانو زده کړه له پامه نه شي غورځولای.

(سلامت خان له ښوونکی سره لاس ورکوي او کليوال خوښيږي)

پای

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لیکوال پېژندنه

پوهندوی ډاکټر عبدالقیوم کریم په ۱۳۳۸ لمریز کال کې د ننګرهار ولایت د جلال آباد ښار د سره رود ولسوالۍ د چهارباغ صفا په کلي کې زېږېدلی دی. لومړني زده کړې یې د جلال آباد ښار د میاعمر (رح) په لومړني ښوونځي کې په لومړي درجه پای ته رسولې او بیا د ننګرهار عالي لیسې ته ولاړ. د ننګرهار له لیسې څخه یې هم په ۱۳۵۸ لمریز کال کې په لومړۍ درجه د فراغت سند ترلاسه کړ او د عالي تحصیلاتو له پاره د کانکور د ازموینې په پایله کې پخوانی شوروي اتحاد هیواد ته معرفي شو، خو له انجنیرۍ سره یې د خپلې مینې له مخې ځان د کابل پوهنتون انجنیري پوهنځي ته تبدیل کړ. د نوموړي پوهنځي د سیول انجنیرۍ له ډیپارټمنټ څخه هم په ۱۳۶۳ لمریز کال کې په لومړۍ درجه فارغ شو او د پوهنې وزارت د ساختماني چارو په ریاست کې د ښوونځیو او ورکتونونو د ودانیو د ډیزاینر په توګه د یوې لنډې مودې خدمت څخه وروسته کله چې انجنیري پوهنځی تر څو کلونو وقفې وروسته بیا فعاله شوه، د نوموړي پوهنځي د سیول انجنیرۍ په ډیپارټمنټ کې د استاد په توګه یې د هیواد د ځوانانو د تدریس چارې په غاړه واخیستې چې ترننه پورې دوام لري. په دې ترڅ کې یې په ۱۹۹۲ میلادي کال کې د هندوستان هیواد د اوترا پردیش ایالت د رورکي له پوهنتون څخه د هایدرولوژۍ په برخه کې خپله ماسټري او په ۲۰۱۴ میلادي کال کې یې د هسپانیې هیواد د پلازمېنې مادرید د

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیرچم د نړیوال پوهنتون څخه د چاپیریال ساتنې د انجنیری په برخه کې خپله ډاکټري په بري سره بشپړه کړه.

د ژورنالیزم او ادبیاتو په برخه کې یې د ۱۳۷۱ څخه تر ننه پورې یې زده کړې په لاندې ورکشاپونو او کورسونو کې ترسره کړي دي:

۱. په راډیو افغانستان کې د ژورنالیزم، ژباړې او راډیویي پروډکشن بیلابیل روزنیز کورسونه

۲. د بي بي سي له خوا د ډرامه لیکنې شپږ میاشتینی روزنیز پروګرام، پېښور

۳. د ماشومانو د پاره لیکنه، د ملګرو ملتونو د کډوالو د اداري له جوړ شوی روزنیز ورکشاپ، پېښور

۴. بیلابیل د اسلام آباد (پاکستان) د ژورنالیزم له ملي انسټیټیوټ څخه د ژورنالیزم د اساساتو څلورمیاشتینی کورس

۵. رپوټ لیکل، د ملګرو ملتونو د کډوالو د اداري له جوړ شوی روزنیز شپږ میاشتینی ورکشاپ

۶. د بي بي سي له خوا د معلوماتو د راغونډولو او مرکو د تخنیکونو او رپوټ ورکولو په باب جوړ شوی روزنیز ورکشاپ، پېښور – ننګرهار

۷. د چاپي مطبوعاتو د چلولو په باب د یونیسکو له خوا لنډ ورکشاپ، پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸. د افغانستان د پاره د مطبوعاتي ملاتړ اداري له خوا د بهرنيو متخصصينو له خوا د راډيويي او ويډيويي خپرونو او فلمونو د ډايرکټ کولو بيلابيل روزنيز ورکشاپونه

۹. په لندن کې د رويتر د اداري له خوا د (له شخړو نه وروسته رپوټ ورکول) يو مياشتينۍ روزنيز ورکشاپ

۱۰. په نيپال کې د يونيسف اداري له خوا د ژورناليزم او رپوټ ورکولو روزنيز ورکشاپ

۱۱. په جاپان، سويس، جرمني، پاکستان او تايلينډ کې د فلمونو د ډايرکټ کولو، سکريپټ ليکلو او فلم جوړولو په بيلابيل روزنيز ورکشاپونه، کنفرانسونه او بحثونه.

کاري تجربه:

الف- د ژورناليزم، سينما او ادبياتو په ډګر کې

۱. په ۲۰۱۰-۲۰۱۱ کلونو کې د ام اس اچ له خوا د عامې روغتيا وزارت د رهبرۍ د مفاهمې د سلاکار په توګه

۲. په ۲۰۰۸ کال کې د شمشاد ټلويزيون د خپرونو د رييس په توګه

۲. د ۲۰۰۲ کال د اپريل له لومړۍ نيټې څخه د ۲۰۱۲ کال د مارچ ترپايه پورې، د افغانستان د مطبوعاتي ملاتړ او هوارۍ د اداري

(c) ketabton.com: The Digital Library

(Media Support Partnership Afghanistan – MSPA)
د مشر د مرستیال په توګه.

۳. د ۲۰۰۴ کال د نومبر له پیل څخه د ۲۰۰۷ کال د مارچ تر پایه پورې، د ملګرو ملتونو د سازمان د وګړو د صندوق د ادارې د عامه اړیکو او مطبوعاتي چارو د مسوول په توګه

۴. د ۲۰۰۲ کال د مارچ د میاشتې له لومړۍ نیټې څخه د ۲۰۰۴ کال د سپتمبر د میاشتې ترپایه پورې په افغانستان کې د کډوالو په چارو کې د ملګرو ملتونو د سازمان یا UNHCR د ادارې د ډله ییزو رسنیو او مطبوعاتي چارو د عمومي مرستیال په توګه.

۵. د ۱۹۹۷ کال د سپتمبر د لومړۍ نیټې څخه د۲۰۰۲ کال د فبرورۍ د میاشتې ترپایه پورې ، په پاکستان کې د کډوالو په چارو کې د ملګرو ملتونو د سازمان یا UNHCR د ادارې د ویاند او عامه اړیکو د مسوول په توګه.

۶. د ۱۹۹۴ کال د جون د میاشتې له پیل څخه د ۱۹۹۷ کال د اګست ترپایه پورې، په پیښور کې د افغانانو له پاره د بي، بي، سي د تعلیمي خپرونو د ((نوی کور، نوی ژوند)) د تعلیمي ډرامو د لیکوال او لنډیزونو (Synopsis) د جوړولو د سمبالوونکی په توګه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷. د ۱۳۶۱–۱۳۷۱ لمریز کاله پورې د راډیو افغانستان د بهرنیو خپرونو د اردو ژبې، دري او پښتو خپرونو او هندي فلمونو د ژباړن، پروډیوسر، ډایرکټر او ویاند په توګه.

ب– د انجنیری او تدریس په ډګر کې:

۱. د ۱۳۶۳–۱۳۶۵ لمریز کاله پورې د پوهنې وزارت د تعمیراتو ریاست د ډیزاین انجنیر په توګه

۲. د ۱۳۶۷ کال څخه تر ننه پورې د کابل پوهنتون د انجنیري پوهنځي د سیول انجنیری د ډیپارټمنت د استاد په توګه

۳. د ۱۹۹۲–۱۹۹۷ میلادي پورې په پېښور کې د آی آر سي، دعوت او جهاد، او سید جمال الدین افغان د پوهنتونونو د انجنیري پوهنځي د استاد په توګه

۴. په ۱۳۹۳ لمریز کال کې د یوناما د چاپیریال ساتنې د پروژې د سلاکار په توګه

۵. په ۱۳۹۲ کال کې د افغانستان د تخنیکي او مسلکي زده کړو د انستیتیوټ د پرمختیا او پلان جوړونې د سلاکار، وروسته د نوموړي انستیتیوټ د علمي مرستیال او وروسته بیا د هغه د رییس په توګه.

د عبدالقیوم کریم خپاره شوي آثار:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱. د لیکوال عزت، د منشي پریم چند د غوره کیسو پښتو ژباړه، د افغانستان د لیکوالو ټولنه، **۱۳۲۹** لمریز کال، کابل (د نوموړې ټولنې د کال د غوره ژباړې د حمید ماشوخیل د جایزې ګټونکی)

۲. ادهورا کهیل (نیمګړی لوبه)، د افغان لیکوالو د لنډو کیسو اردو ژباړه، **۱۹۹۵** میلادي کال، پېښور

۳. فضایي هندسه، د ښوونځیو د یوولسمو ټولګیو د پاره د فضایي هندسې د پوښتنو حل، **۱۹۹۲**، پېښور

۴. د مثلثاتي لوګاریتم د جدولونو لارښود، د ښوونځیو د یوولسمو ټولګیو د پاره، **۱۹۹۲**، پېښور

۵. د ماشومانو د پاره **۲۴** انځوریزې ښوونیزې کیسې، لیکنه او ژباړه، ، **۱۹۹۸**–**۲۰۰۲**، کابل او پېښور

۶. د فلم او ویډیو ییزو خپرونو بنسټونه، ۱۳۸۷، کابل

۷. د ماشومانو د پاره لیکنه، پښتو ژباړه، **۲۰۰۲** میلادي کال، پېښور

۸. د لاندې فلمونو پښتو او دري سکرپټونه:

- د نظر کلی، په انګریزي ژبه لنډ مستند فلم، لیکنه، **۲۰۰۰** میلادي کال، کویټه
- اولاد، لنډ ټلویزیوني فلم، لیکنه او جوړونه، **۲۰۰۵** میلادي کال، کابل
- مجبور، په دري ژبه لنډ ټلویزیوني فلم، لیکنه او جوړونه، **۲۰۰۲** میلادي کال، کابل
- ارمال، دري لنډ ټلویزیوني ننداره، لیکنه او جوړونه، **۲۰۰۲** میلادي کال، کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

- پریکړه، لنډ پښتو ټلویزیوني فلم، لیکنه او جوړونه، ۲۰۰۷ میلادي کال، کابل (د NHK د نړیوالې جایزې ګټونکې طرحې پر بنسټ)
- سلګۍ، لنډ ټلویزیوني فلم، لیکنه او ډایرکټ، ۲۰۰۸ میلادي کال، کابل
- ښکلا، په شپاړلسو برخو کې پښتو ټلویزیوني سریال، لیکنه، ۲۰۰۸ میلادي کال، شمشاد ټلویزیون، کابل
- د یو شمیر روزنیز لنډ ټلویزیوني هنري فلمونو او ټلویزیوني سپاټونو لیکنه او ډایرکټ، ۲۰۰۲–۲۰۱۲ میلادي کال، کابل

په ۱۳۸۲ کال کې د پښتو ژبې تکړه لیکوال او ژباړن ډاکټر فرید احمد بزګر راته وویل چې غواړي د ((د منشي پریم چند غوره کیسې)) تر سرلیک لاندې زما د هندوستان د نومیالی لیکوال منشي پریم چند د څو لنډو کیسو ژباړه چې په ۱۳۶۹ لمریز کال کې د افغانستان د لیکوالو د ټولنې له خوا خپره شوې وه، په خپلو مالي امکاناتو د دویم ځل له پاره چاپ کړي، نو لازمه مې وګڼله چې د نوموړي کتاب پر مطالبو خپل ژوندلیک هم په خپله ژبه له یو څه تفصیل سره وړاندې کړم. نوموړی کتاب بیا چاپ نشو خو هغه مقدمه غواړم د دې کتاب په پای کې له درنو لوستونکو سره شریکه کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

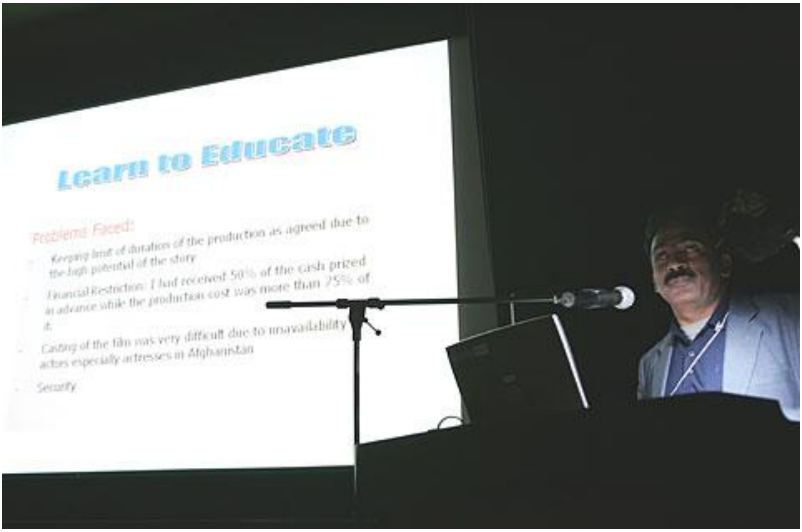

د جاپان په پلازمینه توکیو کې د NHK په تالار کې د پریکړه فلم تر ننداري وړاندې د فلـــم پـــه بـــاب د معلومـــاتو د وړانـــدې کولـــو پـــه حـــال کـــې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د NHK په تالار کې د پرېکړه فلم د جایزې تر اعلان وړاندې (له ښی خوا څخه) د تونس ، تایلیند ، اندونیزیا او هندوستان د فاینلستانو سره د د فستیوال د سیالیو د پایلو د اعلان د انتظار په حال کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د NHK په تالار کې د اولاد او نورو فلمونو تر ننداري وروسته پر فلم باندي د بحث په دوران کي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د NHK په تالار کې د اولاد او نورو فلمونو تر ننداري وروسته پر فلم باندې د بحث په دوران کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د NHK په تالار کې د ۲۰۰۷ کال د فستیوال د جایزې د ویشلو د ننداري په حال کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د NHK په تالار کې د اولاد او نورو فلمونو تر ننداري وروسته پر فلم باندې د بحث په دوران کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د NHK د ۲۰۰۶ کال په فستیوال کې د ۲۰۰۵ کال د ښه سکرپټ د لیکول د سیالیو د جایزې د ترلاسه کولو وروسته د وینا په حال کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مننه او کور ودانی

د افغانستان ملي تحریک د هېواد پالو او فرهنګپالو شخصیتونو ښاغلیو (انجنیر نظرمحمد منګل) څخه د زړه له تله مننه کوي چې د دې اثر چاپ ته یې اوږه ورکړه. ملي تحریک ویاړي چې د علمي اثارو د چاپ لړۍ یې پیل کړې ده. دا لړۍ به دوام لري. موږ له ټولو درنو هېوادوالو څخه په خورا درنښت هیله کوو چې په خپل معنوي او مادي وس د کتابونو د چاپ دا لړۍ لا پسې وغځوي.

یو ځل بیا د دې اثر له لیکوال او چاپوونکو څخه د زړه له تله مننه کوو چې د دې اثر د لیکلو او چاپولو جوګه شول.

په فرهنګي مینه

د افغانستان ملي تحریک

(c) ketabton.com: The Digital Library

Decision

By: Abd-ul-Qayoom Karim

د افغانستان ملي تحریک
www.melitahrik.com

د خپرونو لړ: ۵۳

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library